



kersnikova

Zavod za kulturo, umetnost in izobraževanje Kersnikova je eden izmed največjih nevladnih in neprofitnih zavodov na področju umetnosti in kulture v Sloveniji, ki združuje umetniško, tehnološko in znanstveno produkcijo posameznih projektov, posebno globino pa mu dajejo izobraževalne vsebine, ki jih izvajamo na neformalnem nivoju.



Zavod Kersnikova
Kersnikova 4, 1000 Ljubljana
SI82139288

1. KRATEK PREGLED LETA 2021

Zaradi selitve razstavnega prostora, podpornih laboratorijev in delovnega okolja za kuratorsko-producentsko, administrativno in tehnično ekipo Zavoda Kersnikova konec lanskega leta, smo morali začetek leta posvetiti vzpostavitvi celotne infrastrukture na novi lokaciji (Likožarjeva 1), da bi umetnikom_cam zagotovili nemoteno delovanje in še boljše pogoje za delo, javnosti pa omogočili dostop do umetniškega programa, kot smo ga zastavili za leto 2021. Z večino umetniki_cami smo se dogovorili za delo na daljavo, s tistimi, ki za so za razvoj in pripravo projektov potrebovali in še potrebujejo podperne laboratorije in strokovno pomoč, pa smo se, ob upoštevanju smernic NIJZ glede na aktualne epidemiološke razmere, uskladili za delo v naših prostorih.

Na **intermedijskem področju** smo leto pričeli s **produkcijo umetniških projektov slovenskih umetnic in umetnikov** - Špele Petrič, Eve Smrekar in Aljaža Rudolfa ter Doroteje Dolinšek in dogovori z mednarodnimi partnerji glede predvidenih gostovanj projektov, ki so jih umetniki razvili in izvedli v produkciji Galerije Kapelica / Zavoda Kersnikova. V okviru mednarodnega projekta **European ARTificial Intelligence Lab (AI Lab)** smo v začetku junija v Galeriji Kresija pripravili razstavo **Špele Petrič**, s katero bo povezala serijo del 'Rastlina-stroj', v pripravi je bil projekt **Eve Smrekar in Aljaža Rudolfa**, ki je junija s postprodukcijo gostoval v Galeriji Simulaker, septembra pa z novim delom v Galeriji Kapelica. Kot že vrsto let do sedaj, preko različnih podpornih programov (delavnice, sodelovanje z že uveljavljenimi avtorji...) naša prizadevanja usmerjamo v čim zgodnejše evidentiranje potencialnih avtorjev z namenom, da bi vzpostavili sodelovanje z mladimi ustvarjalci. Tako smo 2021 v procesu inkubacije sodelujemo z mlado umetnico **Dorotejo Dolinšek**, s katero smo se redno srečevali in ji nudimo vso strokovno podporo pri razvoju projekta.

V sklopu **mednarodnega sodelovanja in gostovanja avtorjev iz tujine** je konec januarja The Culture Yard, naša partnerska organizacija v projektu AI Lab, pripravila niz dogodkov pod krovnim naslovom 'AI Days', kjer je bilo predstavljeno delo '!brute_force' **Maje Smrekar**. Januarja smo v okviru mednarodnega projekta **Umetnost za medicino (Art4Med)**, pri katerem se partnerji osredotočamo na razvoj umetniških praks, ki preiskujejo področje medicine in biomedicinskih raziskav, na podlagi javnega razpisa izbrali delo ruske umetnice **Helene Nikonole** in biotehnologinje **Lucy Ojomoko**. Avtorici sta razvoj projekta 'Quorum Sensing: Skin Flora Signal System' med 20. in 23. majem predstavili na festivalu 'Open Body' v Parizu, partnerji pa smo s predstavitvijo sodelovali virtualno. V Galeriji Kapelica v maju smo pripravili razstavo **Ane Rajčević** in **Marca Donnarumme**, na kateri sta predstavila robotske proteze (Amygdala, Rei in C) iz serije '7 konfiguracij: AI proteze'. Za gostovanje projekta 'Myconnect' na skupinski razstavi 'Science Friction' v Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB) v začetku junija so avtorji Saša Spačal, Mirjan Švagelj in Anil Podgornik v sodelovanju z umetnikom in kreativnim programerjem Tadejem Droljcem delo nadgradili z vizualizacijo komunikacije med človekom in micelijem v živo.

Od začetka leta smo pripravljali programske vsebine Zavoda Kersnikova, ki se odvijajo v umetniško-raziskovalnih laboratorijih **BioTehna** in **Rampa**. Laboratorij za umetniško raziskovanje živih sistemov BioTehna deluje kot povezovalna platforma, kjer se srečujejo umetniki, ki v sodelovanju s strokovnjaki z različnih področij pripravljajo svoje umetniške

projekte za predstavitev v Galeriji Kapelica, kot raziskovalni modul za pripravo izobraževalnih programov, ki jih izvajamo v okviru Zavoda Kersnikova, in odprt inkubator za raziskovalce in skupnosti, ki jih biotehnologija zanima kot področje družbenega boja za nadzor nad oblikovanjem živih organizmov. V BioTehni smo razvijali projekte Eva Smrekar in Aljaž Rudolf ter Doroteja Dolinšek, ki so bili razstavljeni v Galeriji Kapelica, v sklopu projekta Art4Med pa smo pomagali pri razvoju projekta Helene Nikonole in Lucy Ojomoko. Skupaj z umetnico Adriano Knouf smo pripravili pogovor o njenem projektu, ki je bil objavljen na Radio Biofriction v redakciji partnerske mreže Biofriction (Hangar / ES, Bioart Society / FI, Cultivamos Cultura / ES, Zavod Kersnikova / SI), kjer so zbrani podcasti na temo evolucijske biotehnologije, umetniških praks in idej, ki izhajajo iz eksperimentalnih biotehnoloških raziskav. Njeno delo smo aprila razstavili v prostorih Zavoda Kersnikova, v pripravi je tudi video predstavitev njenega dela in izdaja publikacije Aero-sol-nauts, ki jo je pripravila skupina umetnic (Špela Petrič, Leslie García, Adriana Knouf, Agnieszka Anna Wołodźko, Ingrid Vranken) v okviru mednarodnega projekta Biofriction. Njihov prispevek v obliki video dokumenta je bil letos nagrajen z lovoriko filmskega festivala FLEFF (Finger Lakes Environmental Film Festival) Univerze Cornell v ZDA. Konec aprila smo pričeli s serijo sedmih delavnic CreaTures / 'MyCoBiont', na katerih se udeleženci seznanjajo z gojenjem gliv ter možnimi rabami micelija kot biološkega materiala. Delavnici, smo izvedli v sodelovanju z iniciativo za raziskovanje potencialov gliv in micelija Gobnjak, kjer so sledila sodelovanja z umetniki kot so Saša Spačal, Mary Magic in Martin Howse.

V Rampi so potekala redna srečanja skupnosti ČIPke, z delavnicami pa smo pričeli v juniju. Z umetnicami, ki so vodile delavnice smo uskladili termine, s tujimi avtoricami pa se dogovorili o možnosti izvedbe spletnih delavnic v kolikor razmere niso dopuščale potovanj.

Na področju **vizualne umetnosti** smo pripravili gostovanje razstave kanadske umetnice Jennifer Willet, ki smo jo v Galeriji Kapelica gostili v začetku julija.

Na področju glasbene umetnosti smo v okviru cikla zvočnih dogodkov **Bitshift** konec junija gostili koncert **Eduarda Miranda Recka**, ki ga pripravljamo v sklopu mednarodnega projekta **AI Lab**.

2. OBRAZLOŽITEV POSTAVK ZAVODA KERSNIKOVA

2.1. PROGRAM

V letu 2022 bo na Kersnikovi potekal pester program dela. Vse enote, ki so bolj predstavljene spodaj, bodo izvajale številne aktivnosti na svjih področjih.

2.2. UVOD

Pod okriljem zavoda Kersnikova danes deluje nekaj najpomembnejših prizorišč sodobne urbane kulture: eno izmed osrednjih prizorišč sodobnega umetniškega raziskovanja **Galerija Kapelica** (od leta 1995), multimedijski izobraževalni center **Rampa Lab** – bivša Kiberpipa (od leta 2001), mednarodni bienale odprtih tehnologij **HAIP** (od leta 2004), platforma za umetniško raziskovanje živih sistemov **BioTehna** (od leta 2012) in **Vivarium** (2015), laboratorij v katerem raziskujemo možne oblike sožitja živali, rastlin in tehnologije.



2.3. Galerija Kapelica je prostor za sodobno raziskovalno umetnost. Poslanstvo galerije je, da predstavlja umetniške prakse in projekte, ki tematizirajo vsakršne oblike sodobnosti. Program je sestavljen iz prostorskih postavitev, živih dogodkov in teoretsko-refleksivnih predavanj, v katerih največkrat polemiziramo z znanstvenimi in tehnološkimi aplikacijami, biopolitikami in urbanimi fenomeni, ki pospešeno spreminjajo našo vsakodnevno realnost. V galeriji skrbimo za spremljanje najsodobnejše umetnosti, zato je galerijski program namenjen vsem tistim, ki jih zanima neposredna bodočnost, v kateri bodo življenske vrednote in pomenjanje drugačni od teh, ki jih pravkar živimo.

Galerija Kapelica ni le prostor, v katerega bi prenašali že narejena umetniška dela, temveč je aktivna produkcijska platforma, ki spodbuja, omogoča in predstavlja raziskovalno umetniško produkcijo. V devetnajstih letih svojega obstoja smo v Galeriji Kapelica uspeli oblikovati prepoznavno in vplivno produkcijsko platformo, kateri je bilo zaupanih nekaj velikih projektov državnega pomena. V letu 2003 smo izpeljali slovensko predstavitev v nacionalnem paviljonu 50. Beneškega bienala, v letu 2006 smo realizirali 'U3 - 5. Triennale sodobne slovenske umetnosti' v Moderni galeriji Ljubljana, v letu 2007 pa smo v sodelovanju z Ministrstvom za zunanje zadeve RS lansirali konceptno galerijo Cosinus,

kjer smo med leti 2007 in 2010 predstavljali slovenske umetnike, ki ustvarjajo na sečišču umetnosti in znanosti v stavbi Evropske komisije v Bruslju.

V letu 2012 smo pridobili dva pomembna razpisna projekta (*Švicarski finančni mehanizem in 7. Okvirni program Evropske komisije*), ki sta pomagala poglobiti naše delovanje in ga še trdneje usmeriti v senzibilizacijo znanosti skozi znanstveno – umetniške in raziskovalno – izobraževalne projekte. Smo tudi dolgoletni programski partnerji Ministrstva za kulturo RS in Mestne občine Ljubljana (*Oddelka za kulturo in Oddelka za predšolsko vzgojo in izobraževanje*), ki naše dejavnosti podpirata sistematično in skozi dolgoročno sodelovanje.

Do danes smo v sklopu Galerije Kapelica poleg številnih produkcij, razstav..., pomagali soustvarjati v različnih večletnih projektih. Tudi v letu 2022 bomo nadaljevali z delom.

Arc-hive - Projekt je odprtokodna digitalna platforma, ki združuje, ohranja, objavlja, distribuira in kontekstualizira raznolike informacije, znanja in dokumentacijo o umetnosti s poudarkom na bioloških medijih. Platforma zagotavlja prost dostop različnim uporabnikom in širok doseg digitalnih materialov v kulturnih sektorjih in področjih. Arc-hive naslavlja izzive ustvarjanja in distribuiranja kohezivnih protokolov digitalizacije in diseminacije prek centraliziranega digitalnega prostora, kjer se zbirajo znanja in primeri dobrih praks, pomembnih za umetnost, ki uporablja biološke materiale in proces.

S+T+ARTS Repairing the Present: Cilj projekta je spodbujati domiselno razmišljanje z ustvarjanjem prostorov za dialog med znanostjo, tehnologijo in umetnostjo.

ART4MED je raziskovalni projekt Ustvarjalne Evrope, osredotočen na razvoj umetniških praks, ki preiskujejo področje medicine in biomedicinskih raziskav. Namen projekta je vzpodbujati interdisciplinarna, mednarodna sodelovanja med umetniki in sektorjem medicine ter podpora raziskovalnim umetniškim praksam, ki tematizirajo dostop do zdravstvenih storitev.

Biofriction je raziskovalni projekt Ustvarjalne Evrope, ki je zavezan praksam bioumetnosti in biohekanja. Njegov cilj je ustvariti in olajšati prostore za izmenjavo, kjer lahko umetniki, kuratorji, teoretiki in različni družbeni kolektivi, kot so aktivisti in izobraževalni projekti, sodelujejo pri transdisciplinarnih eksperimentalnih predlogih, ki ponujajo praktične alternative obstoječim težavam v sodobni Evropi, kot je vzpon esencialističnih diskurzov, ki sprožajo ne le zaskrbljujoč diskurz, temveč tudi politike marginalizacije in izključevanja.

Projektov, ki nastajajo pod kriljem ali v sklopu sodelovanja je še ogromno: Sonoretum, project KONS...

2.4. BioTehna - platforma za umetniško raziskovanje živih sistemov je prostor, namenjen izobraževanju, interdisciplinarnem druženju, raziskovanju živega in inkubacijskim procesom, ki se odvijajo na preseku umetnosti, znanosti in tehnologije. Platforma je bila vzpostavljena s pomočjo Švicarskega prispevka v letu 2012 kot projekt znotraj delovanja Galerije Kapelica, a je po zaključku projekta v letu 2013 zaživela tako kot prostor kot tudi skupnost, podprta s programi izobraževanja na MOL in MK. Opremljena z osnovno laboratorijsko in tehnično opremo nudi obiskovalcem možnost raziskovanja lastnih projektov na področjih biologije, biotehnologije, kemije ..., kot tudi sodelovanje v daljših inkubacijskih procesih raziskovanja znanstvenih odkritij skozi humanistične – umetniške koncepte in paradigme. Nudi ustrezne kapacitete za izvajanje neformalnih izobraževalnih vsebin na tem področju – delavnice in predstavitve v okviru izobraževanja otrok in mladostnikov, odprta pa je tudi za DIY (naredi sam), DIWO / DITO (naredi skupaj z drugimi) skupnosti, ki delujejo po principih garažne oz. punk biologije / znanosti.



S pomočjo tovrstnih aktivnosti, ki so se pričele izvajati v BioTehni, je tako platforma sama, kot tudi Zavod Kersnikova, pridobila status relevantnega in referenčnega prostora na področju “Citizen Science” iniciativ, ne samo v Sloveniji, temveč tudi (celo še bolj) v Evropi in svetu, saj so naši projekti in znanstveniki ter umetniki s svojimi projekti vabljeni na gostovanja v ZDA, EU in Azijo.

Zelena stena je prototipna postavitev vertikalnega vrta, kjer v simbiotičnem razmerju poteka interakcija med rastlinami, računalniki, roboti in ljudmi.



V letu 2022 bomo v sklopu Biotehne (Vivarium...) nadaljevali z delom ter podporo umetnikom in umetnicam pri razvoju svojih umetniških del...



2.5. RAMPA – laboratorij za hekanje znanosti, umetnosti in družbe je napredno eksperimentalno in raziskovalno okolje, s programi za krepitev potencialov mladih in drugih zainteresiranih za tehnologijo, znanost in umetnost. Na Rampi srečate napredne koncepte, osnovno tehnično infrastrukturo, navdihujoče mentorje in podporo pri prvih korakih v družbeno delovanje. Mlade spodbujamo k udeležanju družbeno angažiranih idej in jim zagotavljamo podporno okolje za eksperimentiranje z njihovimi vizijami. Program Rampe temelji na resonanci med štirimi področji – odprtim dostopom in programjem, intermedijsko umetnostjo, družbeno odgovornostjo ter dialogom med mladimi, umetniki, kreativci, znanstveniki, podjetniki in splošno javnostjo. Recikliranje uporabljene računalniške opreme in ponovna uporaba obstoječih (off-the-shelf) tehnologij vidimo kot boljšo alternativo visoko-tehnološkim rešitvam, saj so le-te mnogokrat oddaljene od vsakdanjosti. V pristopih DIY (naredi sam) in DITO (naredimo skupaj) pa vidimo možnosti, da znanost in tehnologija postaneta ljudem dostopnejša in bolj razuljiva. Zato tri prijavljene programske enote znotraj programa Rampa Lab-a v letu 2015 zaokrožujejo in poudarjajo tri osnovne tematike znotraj sodobne tehnološke umetnosti: ponovna uporaba in odprt dostop do znanja in tehnologij; spodbujanje žensk v umetnosti, znanosti in tehnologiji ter zmožnost posameznika in družbe za sodelovanja in usklajevanje v evolucijskem pritisku geopolitične situacije sodobnega časa.

Z iniciativo ČIPke odpiramo prostor in spodbujamo ženske za sodelovanje v znanstveno tehničnih poklicih in medijski umetnosti ter hkrati organizirajo praktično-izobraževalni

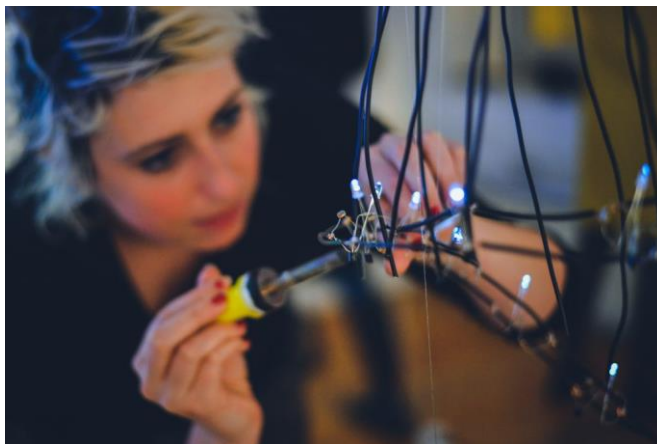
program, ki vključuje različne delavnice odprtokodnih programov, njihovega programiranja, grafičnega oblikovanja, video montaže, elektronike in robotike. CodeCatz pa je skupina punc in programerk, ki se učijo in promovirajo učernej programiranja.



Petkova akademija Petkova akademija (SHEK) na Kersnikovi predstavlja niz petkovih delavnic, na katerih mladi raziskujejo in ustvarjajo na področjih najsodobnejših dognanj v znanosti, umetnosti in družbi. Glavni namen programa je spodbujanje otrok in mladih k odkrivanju svojih potencialov in razvijanju sposobnosti, ustvarjalnega mišljenja ter inovativnosti.

Skupnost mladih za intermedijsko umetnost in znanost omogoča vključevanje mladih v skupno delo z umetniki, znanstveniki in drugimi strokovnjaki po metodah organiziranega neformalnega raziskovalnega učenja.

Vzornice - Po vzoru ČIPk smo za mlajša dekleta in fante vzpostavili projekt Vzornice, ki ponuja okolje, orodja, materiale in navdihujoče mentorice mladim z območja MOL. Namen projekta je mlade spodbuditi, da se bodo aktivno in kritično vključevali v intuitivno raziskovanje in ustvarjanje s pomočjo tehnologije.



V letu 2022 bo pod orkiljem RAMPA potekalo preko 150 različnih delavnic, ki jih izvajajo mentorji.



3. OSTALO

3.1. konS ≡ **Platforma** za sodobno raziskovalno umetnost je odprta in razvijajoča se struktura, ki si prizadeva vzpostaviti povezave med skupnostmi, institucijami znanja, raziskovalnimi središči in gospodarstvom na sistemski ravni, pri čemer so vse strani zainteresirane za soustvarjanje trajnostne, varnejše in bolj etične prihodnosti v dinamičnem, nenehno spreminjajočem se svetu. Zavod Kersnikova je vodilni partner na projektu konS. Prizadevamo si vzpostavitev aktivne mreže raziskav, produkcije in utemeljevanja boljših pogojev za raziskovanje, razvoj in realizacijo sodobnih raziskovalnih umetniških projektov, je združilo devet partnerjev – nevladnih organizacij, umetniških producentov, taktičnih medijev, javnih kulturnih središč in umetniška akademija na

diagonali vzhodne in zahodne kohezijske regije: **Zavod Kersnikova, Zavod Projekt Atol, Zavod Aksioma, Društvo Ljudmila, Zavod Cona**, vsi iz Ljubljane, **in Univerza v Novi Gorici – Akademija umetnosti, Mladinski center Velenje, LokalPatriot Novo mesto** ter **MKC Maribor**. Projekt je zasnovan tako, da se v pridruženo partnerstvo lahko vključijo tudi druge organizacije, ki bodo izkazale interes za aktivno sodelovanje v platformi.

3.2. NOVI PROSTORI

Zavod Kersnikova je leta 2020 zapustil svoje prostore na Kersnikovi ulici 4. Trenutno zavod s vso svojo dejavnostjo domuje na Likozarjevi ulucu 1. Žal pa so ponovno pred nami težki časi, saj se je pogodba za najem prostorov iztekla, prosotri pa so dobili tudi novega lastnika (DUTB). Zavod Kersnikova je prejela poziv, da moramo prostore zapustiti do 15.6.2022. To za Kersnikovo predstavlja veliko oviro in ponovno ogroža obstoj kulturnega zavoda z vsemi svojimi enotami: **Galerija Kapelica** (od leta 1995), multimedijski izobraževalni center **Rampa Lab** – bivša Kiberpipa (od leta 2001), mednarodni bienale odprtih tehnologij **HAIP** (od leta 2004), platforma za umetniško raziskovanje živih sistemov **BioTehna** (od leta 2012) **Vivarium...** Zavod se je ponovno znašel v izjemno težki situaciji, kjer moramo najti nove prostore. Kersnikova ima v celoti pripravljen program v letu 2022 ter delno tudi že za leto 2023. Program ne sme trpeti. V kolikor 15.6.2022 ostanemo brez strehe nad glavo pa se bo zgodilo ravno to. Vse produkcije umetniških del, delavnice, podpora umetnikom, delo z mentorji... se bo ustavilo. Hkrati imamo program pripravljen tudi v Galeriji Kapelica, ki bo tudi tekom poletja gostila številna znana imena. Programa ne moremo odpovedovati saj to za seboj potegne številne postopke, ki za zavod pomenijo konec. Na zavodu delamo vse, da nam podaljšajo rok za izselitev. Hkrati iščemo primerne prostore, kar je v času, ko so cene nepremičnin na rekordni višini skoraj nemogoče. Prisiljeni smo v to, da bomo morali prostore zagotoviti po tržni ceni. Za zavod to predstavlja ogromni finančni zalogaj, ki je potreben, da laho program poteka nemoteno. Pri tem upamo in pričakujemo pomoč ustanovitelja.